

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА АПРИЛ 2009 ГОДИНА

Индексът на потребителските цени за април 2009 г. спрямо март 2009 г. е **100.7%**, т.е. месечната инфлация е **0.7%**. Инфлацията от началото на годината (април 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **1.3%**, а годишната инфлация за април 2009 г. спрямо април 2008 г. е **4.8%** (табл. 1).

Инфлацията за периода януари - април 2009 г. спрямо същия период на миналата година е **5.7%**.

През април 2009 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - цените остават на равнището от миналия месец;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с **13.2%**;
- облекло и обувки - увеличение с **0.7%**;
- жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива - цените остават на равнището от миналия месец;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - цените остават на равнището от миналия месец;
- здравеопазване - увеличение с **0.1%**;
- транспорт - увеличение с **0.3%**;
- съобщения - намаление с **0.1%**;
- свободно време, развлечения и културен отдих - намаление с **2.7%**;
- образование - увеличение с **0.1%**;
- ресторанти и хотели - увеличение с **0.2%**;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с **0.4%**.

През месеца са се увеличили цените на: хляб „Добруджа” - с 0.4%, макаронени изделия - с 0.4%, нишесте и готови зърнени храни - с 0.4%, сладкарски изделия - с 0.1%, месо от едър рогат добитък - с 0.2%, малотрайни и трайни колбаси - съответно с 0.2% и 0.1%, кайма - с 0.3%, цитрусови и южни плодове - с 3.0%, домати - с 11.9%, риба и рибни продукти - с 0.8%, зеле - с 15.2%, моркови - с 3.8%, зрял лук - с 0.8%, пипер-всички видове - с 3.7%, леща - с 0.5%, пресни млека - с 0.9%, млечни масла - с 0.7%, кисели млека - с 0.1%, маргарин - с 1.2%, захарни изделия (нешоколадови) - с 1.1%, сладолед - с 2.0%, бира - с 0.5%, тютюневи изделия ,българско производство и внос - съответно със 17.8% и 18.5% и други.

Намалели са се цените на следните хранителни продукти: брашно - с 0.5%, бял хляб - с 0.4%, птиче месо - с 0.7%, свинско месо - с 1.3%, сирене - с 0.4%, растителни масла - с 2.5%, кашкавал - с 0.5%, яйца - с 0.3%, ябълки - с 1.5%, пресни зеленчукови подправки - с 3.4%, краставици - с 14.4%, зелен лук, чесън и праз - с 8.4%, листни зеленчуци и репички - с 11.6%, зрял боб - с 0.2%, гъби - с 2.3%, картофи - с 0.5%, захар - с 0.9%, газирани безалкохолни напитки - с 2.7% и някои други.

В групите на нехранителните стоки и услугите през април 2009 г. са се увеличили цените на: мъжко и дамско облекло - съответно с 0.5% и 1.1%, наеми за жилища - с 1.3%, текущ ремонт и поддържане на жилище - с 0.4%, събиране и изхвърляне на битови отпадъци - с 4.8%, обувки - с 0.7%, течни горива за битови нужди - с 3.8%, хладилници и фризери - с 1.1%, препарати за почистване на съдове - с 1.5%, продукти за лична хигиена - с 0.5%, малки електрически домакински уреди - с 0.7%, готварски печки - с 0.4%, бръснаро-фризьорски услуги - с 0.4%, автомобилен бензин А95Н - с 3.4%, автомобилен бензин А98Н - с 3.2%, дизелово гориво - с 4.4%, моторни и смазочни масла за ЛТС - с 1.3%, пътнотранспортни застраховки - с 1.5%, телевизионни приемници и антени - с 0.6%, разходи за граждански и религиозни обичаи - с 0.6%, услуги в ресторанти, кафенета и други - с 0.3%, социални услуги - с 2.6%.

Намаление е регистрирано при: детско връхно облекло - с 0.3%, въглища и други твърди горива - с 0.6%, топлоенергия - с 1.2%, газообразни горива за битови нужди - с 1.7%, мебели и предмети за обзавеждане - с 0.6%, перални и съдомиялни машини - с 0.9%, климатични инсталации - с 0.9%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 8.6%, автомобили - с 1.1%, пътнически таксите - с 0.6%, книги - с 0.6%, градинарство и цветарство - с 9.2%, комплексни услуги за почивка и туристически пътувания - с 12.1%, услуги по настаняване - с 1.0%.

През месеца са увеличени цените на: лекарските и стоматологичните услуги съответно с 0.1% и 0.2%, а цените на лекарства и други фармацевтични продукти са на нивото на цените през март.

Хармонизираният индекс на потребителските цени за април 2009 г. спрямо март 2009 г. е **100.5%**, т.е. месечната инфлация е **0.5%**. Инфлацията от началото на годината (април 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **1.0%**, а годишната инфлация за април 2009 г. спрямо април 2008 г. е **3.8%** (табл. 2).

Средногодишната инфлация за периода май 2008 - април 2009 г. спрямо периода май 2007 - април 2008 г. е **9.2%**.

Според ХИПЦ през април 2009 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - цените остават на равнището от миналия месец;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с **12.0%**;
- облекло и обувки - увеличение с **0.6%**;
- жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с **0.2%**;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с **0.1%**;
- здравеопазване - увеличение с **0.1%**;
- транспорт - увеличение с **0.3%**;

- съобщения - намаление с **0.3%**;
- свободно време, развлечение и културен отдих - намаление с **2.3%**;
- образование - увеличение с **0.1%**;
- ресторанти и хотели - увеличение с **0.1%**;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с **0.5%**.

Индексът на цените за малката по състав кошница за април 2009 г. спрямо март 2009 г. е **100.1%**, а от началото на годината (април 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **100.5%** (табл. 3).

През април цените на стоките и услугите от малката кошница за най-бедните 20% домакинства са се променили спрямо март, както следва:

- хранителни продукти - увеличение с **0.1%**;
- нехранителни стоки - увеличение с **0.3%**;
- услуги - цените остават на равнището от миналия месец.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към Еврзоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 3$.

Индексът на цените за малката по състав кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социално полезни и жизнено необходими стоки и услуги. Теглатата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% домакинства. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

Индексите на потребителските цени с **натрупване от началото на годината** измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. В месец декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменението на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Приложения

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за април 2009 година

(Проценти)

Потребителски групи	2008 - тегла - %	IV.2009		
		предходният месец = 100	при база XII.2008	съответният месец от предходната година = 100
00 Общо	100.000	100.7	101.3	104.8
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	35.812	100.0	101.0	100.9
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	5.204	113.2	116.2	126.4
03 Облекло и обувки	4.198	100.7	99.7	106.9
04 Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	16.406	100.0	100.3	113.6
05 Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности, и обичайно поддържане на дома	4.515	100.0	101.4	105.4
06 Здравеопазване	5.789	100.1	100.6	100.8
07 Транспорт	8.529	100.3	97.8	94.5
08 Съобщения	5.393	99.9	99.6	93.9
09 Свободно време, развлечения и културен отдих	4.030	97.3	97.7	105.7
10 Образование	0.435	100.1	101.5	118.4
11 Ресторанти и хотели	5.754	100.2	102.0	110.7
12 Разнообразни стоки и услуги	3.936	100.4	103.8	108.3
Общо				
Хранителни	37.218	100.0	101.0	101.2
Нехранителни	32.224	102.4	102.2	105.1
Обществено хранене	5.328	100.3	102.2	111.5
Услуги	25.230	99.7	100.6	108.3

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за април 2009 година

(Проценти)

Потребителски групи	2006 - тегла - %	IV.2009			
		2005 = 100	предходният месец = 100	при база XII.2008	съответният месец от предходната година = 100
00 Общо	1000.000	132.58	100.5	101.0	103.8
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	230.530	142.39	100.0	101.1	99.9
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	43.745	206.72	112.0	114.8	125.1
03 Облекло и обувки	39.083	129.33	100.6	100.1	107.2
04 Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	99.618	132.01	100.2	101.3	113.9
05 Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	52.324	115.49	100.1	101.0	104.7
06 Здравеопазване	49.155	121.01	100.1	101.9	101.9
07 Транспорт	185.670	121.47	100.3	98.0	95.3
08 Съобщения	55.537	95.05	99.7	99.4	94.3
09 Свободно време, развлечения и културен отдих	57.542	111.35	97.7	97.6	105.7
10 Образование	10.011	146.93	100.1	101.7	118.4
11 Ресторанти и хотели	137.767	152.25	100.1	101.7	109.9
12 Разнообразни стоки и услуги	39.018	139.13	100.5	103.6	109.2

Таблица 3

**Верижни индекси на цените за малката кошница от 100 социално полезни и
жизнено необходими стоки и услуги на най-нискодоходните 20%
домакинства за април 2009 година**

Потребителски групи	2008 - тегла - %	(Проценти)
		IV.2009 предходният месец = 100
Общо	100.000	100.1
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	60.428	100.1
Облекло и обувки	3.037	100.2
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	19.952	100.1
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	2.198	100.4
Здравеопазване	5.970	100.2
Транспорт	1.777	100.1
Съобщения	2.722	100.0
Свободно време, развлечения и културен отдих	0.581	100.5
Разнообразни стоки и услуги	3.335	100.3
Общо		
Хранителни	60.428	100.1
Нехранителни	19.651	100.3
Услуги	19.921	100.0